

LAIA FÀBREGAS

Het meisje met
de negen vingers

*Aan mijn familie,
voor de herinneringen*

*Aan Erik L., Maria B. en Walter van den B.,
omdat jullie het zagen voordat ik het kon zien*

Ik ben Laura. Ik heb negen vingers. Dat is altijd zo geweest. Eerst dacht ik dat mijn rechterpink in de hemel was bij God, later begreep ik dat God niet bestaat en mijn rechterpink eigenlijk ook niet. Ik ben simpelweg anders.

Het leven met negen vingers valt helemaal niet tegen. Mensen met negen vingers leven stilletjes te midden van alle andere mensen, alsof ze gewoon tien vingers hebben. Soms houden ze hun verminkte hand in een broekzak. Of gebald in een vuist, uit het zicht van vreemden. Heel af en toe valt het iemand op en maakt die er een opmerking over.

Mensen met negen vingers zoeken elkaar niet op, hebben geen lotgenotenclub, zoals lange mensen. De 'Club van Lange Mensen' is een genootschap voor vrouwen die langer zijn dan een meter tachtig en mannen die langer zijn dan een meter negentig. De vraag is: als er een 'Club van Negenvingerigen' zou bestaan, zouden mensen met acht vingers dan ook worden toegelaten?

Met tien vingers zou ik niet gelukkiger zijn dan ik nu ben.

Het was een maandag, en daarbij de laatste werkdag van de maand. Zo'n dag dat het voor de afdeling Personeelszaken Cabinepersoneel van Iberia waarschijnlijk extra druk zou zijn, dacht Laura nog in de bus. En op kantoor aangekomen zag ze onmiddellijk dat de stapel dossiers op haar bureau aanzienlijk groter was dan vrijdagmiddag. Sinds een paar weken belandden alle moeilijke gevallen op haar bureau: roosterwijzigingen, aanvragen voor nieuwe bestemmingen, bijzondere overnachtingswensen of, niet te vergeten, de jaarlijkse onderhandelingen over het toewijzen van vluchten tijdens officiële feestdagen. Het was geen droombaan, wel een passende baan. En ze had geluk met de werktijden: ze moest wel vroeg op, maar om drie uur mocht ze al naar huis om te lunchen en zo nodig een korte siësta te houden.

Tijdens de koffiepauze van elf uur liep Laura naar de vertrekhal voor haar gebruikelijke rondje over het vliegveld. Ze slenterde tussen de wachtenden, ging voor de informatiepanelen staan, las alle vluchten een voor een en besloot op welke vlucht ze zou wachten. Het werd Quito. De verwachte aankomsttijd was 11.32 uur. Ze liep naar een kiosk

en zonder veel nadenken koos ze het eerste schrift dat ze daar vond, een groen. Daarna slenterde ze langzaam terug; ze zag dat het al 11.35 uur was en dat de vlucht uit Ecuador op tijd was aangekomen. Toen liep ze over de glimmende marmeren vloeren, met het schrift tegen haar borst gedrukt.

Op kantoor was het rustig. De collega's zaten nog in de barretjes croissants weg te werken en laatste slokjes koffie te drinken. Laura ging op haar stoel zitten, ruimde haar bureaublad op en opende het nieuwe schrift. Het was oorverdovend leeg, stralend wit met lichtgrijze lijntjes. Haar pinkloze hand nam het initiatief en voordat ze het wist was de eerste zin geschreven:

Ik speel met de gedachte om alleen maar
leugens op te schrijven

Twaalf woorden die ze nooit eerder had geformuleerd. Hoe kon ze bepalen wat waar was en wat niet? Ze zette een punt achter het laatste woord, en ze sloot het schrift om weer aan het werk te gaan.

Mijn gedachten dwalen van vluchten die niet op tijd landen tot zomerochtenden op een groot plein, van dossiers die zich opstapelen tot de gerimpelde handen van een stille oma. Ik vind herinneringen aan mijn ouderlijk huis, met de toenmalige indeling, behang en meubels. Ik vind momenten van mijn eerste schooljaren, in kleuren en maten, en in geuren.

Een mandarijn, een traan en mijn vader op een allereerste schooldag.

Een juf met lang zwart haar en een berisping.

Een heel lange gang met heel veel deuren aan weerszijden.

Een clown op het behang in een klerenkast.

Maar dan stopt het. Het zijn maar flarden van herinneringen, zonder datum, zonder indeling, alsof mijn archief geteisterd wordt door een virus dat stukken heeft verzwolgen en slechts onsamenvangende deeltjes heeft laten bestaan.

Mijn ouders trouwden op 15 augustus 1969, op dezelfde dag waarop aan de andere kant van de Atlantische Oceaan Woodstock een mythe werd. Terwijl de rest van de westerse wereld in een roes

van revolutionaire vredesbewegingen leefde, hadden mijn ouders een klassieke katholieke bruiloft zonder fotograaf in een land dat gedwongen de rug naar de wereld had toegekeerd. Na de bruiloft vertrokken ze naar de Pyreneeën voor een korte, sobere huwelijksreis.

Een paar maanden voor de bruiloft was de tante van mijn vader plotseling overleden. Ze was een oud vrouwtje dat allang afscheid had genomen van het leven, maar de dood leek haar steeds over te slaan. Totdat ze toch aan de beurt was. Haar dood veranderde het leven van mijn toekomstige ouders. Tante Manola bepaalde in haar testament dat ze haar mooie oude huis aan mijn opa naliet, en hij gaf het huis aan zijn zoon Tomas, mijn vader. Het jonge stel was er heel gelukkig mee, ook al stond het pal naast het uitvaartcentrum.

Het huis was eigenlijk te groot voor een stel alleen, maar ruim genoeg voor een gezin, want toen wisten ze al dat er ooit kinderen zouden komen. Mijn moeder was altijd verliefd geweest op de knusse slaapkamers en de onverwacht brede trap met de bijzondere leuning van oud meranti-hout. In de woonkamer kropen de zonnestrallen naar binnen door twee ramen die de warmte gevangen leken te houden. Het was er nooit koud.

Mijn vader vertelde mij meer dan eens waarom het belangrijk was in dat oude huis te wonen, in

plaats van in een nieuwbouwapartement. Het had alles te maken met 'het juk en de pijlen'. Hij zei dat dictator generaal Franco zijn stempel op vrijwel alle appartementsgebouwen had gedrukt, letterlijk, door middel van een plaquette met een inscriptie en een tekening. De tekening stelde een juk met vijf pijlen voor, het symbool van de dictatuur die ons de vrijheid had ontnomen. Mijn ouders wilden in een simpel huis wonen, en niet in een gebouw waarop het wapen van de vijand hen bij thuiskomst zou verwelkomen na een lange werkdag.

Alle gevels in de straat waren bruin, behalve die van het uitvaartcentrum. Die was wit, maar niet het kleurloze, vergrijsde wit waarbij je je afvraagt of het ooit wel écht wit is geweest. De gevel was spierwit, die allesomvattende kleur die in het middaguur zuivere helderheid uitstraalt.

In het begin wist ik niet wat zich in het uitvaartcentrum afspeelde. Buiten liepen zwartgeklede mensen heen en weer, met een sigaret tussen de vingers of een doekje tegen de ogen. Huilende vrouwen en radeloze mannen. Soms alleen, soms in een klein gezelschap. De ene keer voerden ze lange gesprekken, de andere keer leek het alsof er niets meer te vertellen was. Soms waren er ook kinderen, spelende, rennende of zingende kinderen. Ik kon dan heel duidelijk de kloof tussen on-

wetendheid en verdriet zien. Vaak probeerde ik me voor te stellen hoe het zou zijn om al die mensen vanaf de overkant van de straat te zien. Al die pikzwarte silhouetten tegen de achtergrond van een spierwitte gevel.

Op de dag dat ik vier werd, was er bij het uitvaartcentrum een wake voor een jongetje van zes dat overleden was nadat hij was aangereden door een vrachtwagen. Mijn ouders besloten op die dag dat ik groot genoeg was om die werkelijkheid te begrijpen, en ze vertelden mij wat er met het jongetje was gebeurd, en wat hem nog te wachten stond. Ze vertelden dat het overleden jongetje niet meer zou lopen, rennen en lachen, dat hij in een kist werd gelegd en de dichtgemaakte kist onder de grond zou worden gestopt. Dat er verder niets meer zou gebeuren. Geen hemel, geen hel. Geen engelen.

Ik verbeeldde me een grote jongen van zes in mooie nieuwe schoolkleden, die helemaal onder het bloed zat. De jongen was in mijn beleving direct na het ongeluk in een kartonnen doos gelegd en naar het uitvaartcentrum gebracht. Daar zouden zijn ouders en zusjes rouwen. En de dag erna zou iedereen hem missen.

Het was mijn verjaardag en ik leerde over de dood. Sindsdien denk ik vrijwel elke verjaardag aan de jongen die steeds twee jaar ouder dan ik

zou zijn geweest. Alle beelden komen terug, en ik zie het ongeluk voor mijn ogen: een roerloos kind op het warme zwarte, bijna glimmende asfalt, een trage en logge blauwe vrachtwagen ernaast en luidruchtige witte ambulances die te laat komen. En daarna zie ik in volle stilte de jongen. Zijn gezicht vol tranen van pijn. Zijn levenloze lichaam ligt sereen in de op kindermaat gemaakte kartonnen kist. Met zijn witte overhemd netjes gestreken, bijna esthetisch aangetast door drie grote bloedvlekken. Net onder zijn zwart-grijs gestreepte broek straalt een bleke knie alle onschuld uit.

Ik wilde dat de overleden jongen naar de hemel ging, naar mijn rechterpink. Zoals elk kind wilde ik geloven in onsterfelijkheid, maar dat was mij niet gegund. Ik wist dat hij in een gat lag, bedolven onder verse aarde. Ik wist dat zijn lichaam langzamerhand door de wormen opgegeten zou worden. Dat zijn botten lange tijd zouden voortbestaan totdat ze na jaren en jaren van rustig wachten helemaal zouden verdwijnen, omgetoverd tot stof.